

Mariborski

Decerni

Leto V. (XII.), šte. 5

Maribor, četrtek 8. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razum nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pred končno likvidacijo
agrarne reforme

Novi načelnik oddelka za agrarno reformo pri ministrstvu za poljedelstvo, g. Zvonimir Turina, je nedavno podal zanimive izjave, ki so važne tudi za naše severne kraje, ker napovedujejo končno likvidacijo agrarne vprašanja tudi v naših krajih. Reči moramo, da se je vprašanje agrarne reforme, ki se je do 6. jan. 1929 vedno obravnavalo z vsakokratnih partijskih vidikov enega ali drugega ministra, tekmo zadnjih dveh let močno premaknilo z mrtve točke. Minister dr. Šibenik je dvakrat zamahnil prav odločno, enkrat z zakonom o likvidaciji agrarnih odnošajev v Dalmaciji, drugič z zakonom o izpolnitvi zakona o beglučki zemlji v Bosni in Hercegovini.

Prepričan sem — je izjavil gosp. načelnik Turina — da bo v najkrajšem času donešen tudi zakon za severne kraje glede velenosestniške zemlje in za južne kraje glede reševanja žičinskih odnošajev in kolonizacije v južni Srbiji. S tem bodo končani glavni posli agrarne reforme, in bo potem glavno delo obstojalo v tem, da se mali ljudje, ki so dobili agrarno zemljo, organizirajo v zajednice v svrhu čim najbolj racionalnega izkoriščanja zemlje.

Veliko nam zamerjajo veleposestniki — je nadaljeval g. načelnik — način izvajanja agrarne reforme. Nekateri se buni, češ da posegamo v njihova lastninska prava. Toda je-li sploh mogoče govoriti o agrarni reformi brez tega? Agrarna reforma je bila vsikdar v zgodovini rezultat revolucijskih odnošajev na veliki. Spominimo se prve agrarne reforme, ki so jo izvedli v Rimu pred 2000 leti ljudski tribuni bratje Grabi! Ponravili so socialno krivico. Vzeli onim, ki imajo preveč, da se da onim, ki nimajo nič, to je princip vseh agrarnih reform v zgodovini in tudi naše. Socialna pravičnost in nučnost zahtevata imperativno, da se vodi račun o stajaju ki tvori 80% celokupnega prebivalstva in stane na njem temelji države.

Ugovarjajo tudi, da se dote premalo odškodnina za odvzeto zemljo. Toda pri reševanju agrarnih problemov se ničesar ne sme misliti na odškodnino, ki bi kompenzirala doterajšo vrednost zemljišča, ki se odvzame, ker bi to takoj v začetku preprečilo vsako agrarno reformo. Zemlja se odvzame za malega in slabega kmetika, ki nima gotovine. Ako bi moral plačati, noben vredenost zemlje in se v to svrhu zadolžiti na visoko obrest, ki bi uničil, če bi prvi elasti latini in vse bi mu šlo na boben. Tudi od države se ne more zahtevati, da prevzame za kmetovalca takšno bremeno na svoj rami. Zato se mora odškodnina za zemljo vedno odmeriti na finančni moči države in subjektov, za katere

Nov konflikt Pariz — Moskva

ZARUBLJENO SOVJETSKO TRGOVINSKO ZASTOPSTVO V PARIZU. — GROŽNJE MOSKOVSKEGA SOVJETSKEGA ORGANA.

PARIZ, 8. januarja. Med Parizom in Moskvo je nastal nov konflikt. Na tožbo nekega Herzfelda je bilo sovjetsko trgovinsko zastopstvo v Parizu obsojeno na plačilo 10.000 funtov. Proces se je vršil v Londonu in pariško sodišče je dobilo nalog, naj zarubi imovino ruskega trgovinskega zastopstva v Parizu.

Moskovska »Izvestija« ostro napada radi tega francosko vlado in pišejo, da hoče Francija s tem prekiniti odnose z

Rusijo. List povdarja, da bo sovjetska trgovinska misija v Franciji likvidirala in bo Rusija po drugih potih skušala uveljaviti svoj prestiž.

Francoski listi komentirajo to pisavo moskovskega organa in naglašajo, da francoski gospodarski krogi že dolgo opazujejo nelojalno konkurenco Moskve, ter zahtevajo od vlade, naj odločno nastopi proti sovjetskemu dumpingu.

Zarota reakcije v Turčiji

ORGANIZIRANA OD DERVIŠEV IN VERSKIH FANATIKOV. — VODJA ZAROTE ARETIRAN. — OPTIMIZEM VLADNIH KROGOV.

CARIGRAD, 8. jan. Preiskovalna komisija v Menemenu je prišla na sled tajni zaroti, kateri so pripadali večina derviši in razni verski fanatiki. Zaroto je vodil šejk carigradske mošeje Aš Feraj, ki je bil sinoči aretiran. Organizacija je bila zelo razpredena in se je raztezala na celo Turčijo. Pri pravljala je splošno revolucijo, ki bi imela izbruhniti prve dni februarja. Zarotniki so razpolagali z velikimi količinami orožja in municije. Podoba

je, da so uživali tudi podporo neke tuje države.

V oficijelnih krogih je izzvalo to odkritje precejšnje vznemirjenje, vendar na izjavljajo v vladnih krogih, da je vsak puč preprečen in da večina prebivalstva odločno odklanja to reakcijo. V vladnih krogih sodijo, da bo po udušenju tega pokreta definitivno zaključena doba reakcije in da reformatorno delo vlade v bodoče ne bo nikjer več našlo na upor.

Slovesna otvoritev Trgovskega doma v Ljubljani

LJUBLJANA, 8. januarja. Danes dopoldne ob 11. je bil v navzočnosti zastopnikov oblasti, vseh gospodarskih organizacij in raznih kulturnih društev slovesno odprt in blagoslovljen novi »Trgovski dom«. Dom je krasna trinadstropna palača nasproti banski pal. v Gregorčičevi ulici in bodo v njem imele odslej krov razna stanovska trgovska društva.

Pet smrtnih žrtev italijanskega prekoceanskega poleta

RIM, 8. januarja. Uradno se objavlja, da sta se pripetila pri prekoceanskem poletu italijanskih letalcev dva težka incidenta. Letalo, ki ga je vodil kapetan Recagna, je moralo v višini 50 metrov prekiniti polet in zasilno pristati. Pri padcu na vodo je bilo letalo hudo poškodovano. Motorist Fois je bil ubit. Kapetan, poročnik Abbriata in radiotelegrafist

se agrarna reforma izvalja. Pri nas se vodi o tem račune vkljub temu pa se plačuje v naši državi agrarna zemlja mnogo boljše nego se je v katerikoli drugi državi izza vojne.

Ugovarjajo končno, da se z izvedbo agrarne reforme oškodujejo interesi slovenskega narodnega gospodarstva. Res je, da se močna gospodarska odinica, ki jo upravlja strokovnjaki po gotovem načrtu in s pomočjo najmodernejšega orodja, lahko mnogo bolj racionalno izkorišča nego mala posestva, brez potrebnih priprav. To pa je samo prehodna težava. Čim se bodo mali posesti gospodarili na hlevih velenosestniških zemljah organizirani v gospodarske zajednice, bodo tudi oni mogli prav tako

Manzinu so ostali nepoškodovani. Letalo kapetana Boera je moralo pristati po 10-minutnem poletu. Na letalu je nastal požar. Ta nesreča je zahtevala 4 smrtne žrtve: Kapetana Boera, poročnika Barbicintija, mehanika Nensija in radiotelegrafista Imbastaria. Oba incidenta — tako zaključuje uradno poročilo — sta posledica rizika, ki je združen z letom obteženih letal.

Trgovinska pogajanja s
Češkoslovaško

PRAGA, 8. januarja. »Narodni Listy« javljajo iz Beograda, da bo 15. t. m. odpotovala v Prago delegacija, ki bo pričela s Češkoslovaško pogajanja za trgovinsko pogodbo.

Čuriška borza

CURICH, 8. jan. Beograd 9.126. Pariz 20.255. London 25.0525. Newyork 516.035. Milan 27.015. Berlin 122.815. Dunaj 72.60. Praga 15.295.

racionalno izkoriščati zemljo. Skupno bodo naročevali vse potrebne stroje, pluge in druge priprave po načelu vsi za enega, eden za vse. In produktivnost zemlje se bo dvignila na prejšnjo stopnjo ali pa celo še na višjo. Zakaj svobodni kmet opravlja z večjo oridnostjo in zadovoljnostjo svoje posle nego zakupnik ali veleposestniški dlnar.

Pozabiti pa ne smemo tudi dejstva, da smo na mejah naše države na velenosestniških zemljah naselili naše izkušene narodne borce, ki so trdni, živčni, močni in ne bodo dovolili, da nenozvani gostje hodijo preko nje. To je na vredno več nego iznašajo morebitne momentalne izgube na produktivnosti zemlja.

Amerika bo izgnala 100.000 priseljencev

WASHINGTON, 8. jan. Minister za delo Doak je sporočil senatu, da je trenutno v Zedinjenih državah krog 400.000 inozemcev, ki so prekršili zakone o doselitvi. Treba jih je najmanj 100.000 izgnati. Doak je prosil senat, naj dovoli 12 milijonov dolarjev za kritje stroškov izгона. Obenem je predlagal spremembo obstoječih zakonov v tem smislu, da se bo v bodoče smatralo vsako nedovoljeno bivanje v USA kot kazniv prestop.

Macdonald o rudarskem konfliktu

LONDON, 8. januarja. Macdonald je imel sinoči na nekem zborovanju govor, v katerem se je bavil tudi z rudarskim konfliktom. Naglasil je, da je vlada odločena, vztrajati na zakonih in zlasti uveljaviti premogovni zakon. Če industrija odklanja narodni industrijski svet, ki ga predvideva ta zakon, se sami postavljajo izven zakona in bodo morali nositi tudi posledice.

ANGLEŠKI LIBERALCI ZA SAMOVLADO INDIJE.

LONDON, 8. jan. Pri konferenci »Okrogle mize« je bivši podkralj Indije, lord Reading, imenom liberalnih članov britanske delegacije izjavil, da liberalna stranka želi, da se izpolnijo zahteve Indije po samovladu. Le vprašanja obrambe in vojske, zunanje zadeve in mednarodne obveznosti naj ostanejo pridržane odločitvi krone. »Daily Herald« povdarja, da se ta izjava bistveno prav nič ne razlikuje od stališča voditelja indijskih liberalcev sira Teja Sapra.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA V SAN SEBASTIANU?

PARIZ, 8. jan. Skozi Pariz je potoval te dni španski zunanji minister vojvoda Alba. Odpotoval je v Ženevo, kjer se bo udeleževal sei pripravljane razorožitvene komisije in Sveta Društva narodov. V Parizu je ostal dva dni. »Journal« javlja, da bo Španija v Ženevi delala na to, da bi se določil San Sebastian kot kraj za splošno razorožitveno konferenco.

Z MEDNARODNEGA ŠAHOVSKEGA TURNIRJA.

HASTINGS, 8. januarja. Na mednarodnem šahovskem turnirju si je osvojil prvo mesto in prvo nagrado nizozemski moister E u w e j, drugo mesto C a p a b l a n c a, tretja nagrada pa je bila prisojena sultanu Khanu.

Mariborski »Dilaški šahovski« je priredil dne 6. in 7. t. m. pod vodstvom g. Bogdana Pušenjaka dnevno turnejo v Šoštanj in Slovenjgradec. Takoj prvi dan so nasleteli Mariborčani na jako močne nasprotnike ter so komaj po dolgem trudu dosegli zmago. Rezultat je 5½:2½ za Mariborčane. Posamezni rezultati: Resnik:Jordan 1:0; dr. Lietenecker: Bertonec: 1:0; Koren:Kramberger 1:0; Poberščak:Pušenjak 0:1; dr. Ferlan:Šavli 0:1; Kožel:Duh 0:1; Šušl:Bele 0:1; dr. Zalar:Kuster ½:½. Da se je Mariborčanom posrečila tako krasna zmaga, se imajo predvsem zahvaliti znanju teoretički na na žalost manjše športniški. Včeraj ob 5.30 so se na družbenem večeru odne hali Mariborčani v Slovenjgradec, kjer so odigrali včeraj, 7. t. m. turnir.

Mariborski in dnevni drobiž

Prihod g. bana dr. Marušiča v Maribor

V soboto, 10. t. m. ob 15. popoldne se pripelje z brzovlakom službeno v Maribor g. ban dravske banovine dr. Marušič v spremstvu g. pomočnika bana dr. Pirkmajerja. Po prihodu bo g. ban sprejemal v prostorih tukajšnjega okrožnega inspektorata predstavnike državnih oblasti.

V nedeljo 11. t. m. od 9. naprej bo pa g. ban, istotako v prostorih okrožnega inspektorata, sprejemal deputacije in privatne stranke. Vse deputacije in privatne stranke, ki hočejo do g. bana, se morajo predhodno javiti pri g. okrožnem inspektorju.

Iz seje mestnega sveta.

Na včerajšnji seji mestnega sveta so bila podeljena sledeča gradbena dovoljenja: Kumše Mariji za gradbo prizidka pri hiši Stritarjeva ul. 33; Jugosl. združeni banki za preureditev enonadstropne hiše Aleksandrova c. 46; Zadrugi zvezi za zgradbo drvarnice pri hiši Miklošičeva ul. 2. — Uporabna dovoljenja so se podelila: Ferjančiču Miroslavu za zgradbo pritlične stanovanjske hiše v Dr. A. Medvedovi ul. 12; Freitag Ivanu, za zgradbo pritlične stanovanjske hiše v dr. Medvedovi ul. 14; Pregradu Ivanu za prigraditev lesenega prodajalniškega paviljona pri hiši Aleksandrova c. 25; Pristavcu Antonu, za preureditev pritlične hiše Meljska c. 18; Žebotu Franju in Mariji za preureditev in nadzidavo pri hiši Loška ul. 10; Štajerski sadjarski zadrugi za zgradbo pritličnega skladišnega poslopja. — **Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico** stu za preureditev uvoza in zgradbo tobačnega paviljona pri hiši Slomškov trg 4; Polaku Emeriku in Mariji za zgradbo enonadstropne stanovanjske hiše v Magdalenski ul. 35; Lupši Matiji in Frančiški, za uporabo skladišča v hiši Slovenska ul. 36 v stanovanjske svrhe kot provizorij za dobo 3 let.

Sprejem finančnega direktorja v Mariboru.

Gospod finančni direktor dr. Povalej Josip bo sprejemal stranke v poslopiju finančnega inspektorata v Mariboru v petek in soboto t. j. 9. in 10. t. m. od 10.—12. ure in ne v četrtek dne 8. t. m. kakor je bilo pomotoma javljeno. —

Nove cene za kruh.

Že včeraj smo med brzojavnimi vestmi na kratko sporočili odlok banske uprave, s katerim so določene nove cene kruha v naši banovini. Danes objavljamo celotno odredbo, ki se glasi:

»Temeljem določil čl. 8. zakona o pobijanju druginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije izdajam v zvezi z zakonom o notranji upravi sledečo odredbo:

Vsled stalnega padanja cen pšenice odrejam, da morajo izza 1. januarja 1931 vsi pekovski obrati in obratovalnice, ki se pečejo z nadrobno prodajo kruha, prilagoditi cene kruhu skladno določbam te odredbe. Za sedaj odrejam, da ne sme biti cena belemu kruhu iz moke št. 0 višja od 4 Din, črnemu in rženemu kruhu pa od 3.50 Din za 1 kg. Za bodoče bo služil povprečni dnevni tečaj bele pšenične moke na zagrebški borzi kot podlaga pri določanju cen.

Kruh (razen peciva in specialnih vrst kruha, ki prihajajo v trgovino v manjši teži nego ½ kg), se sme prodajati samo v kosih (stručah) po ½, ¾, 1, 1½, 2, 2½ in 3 kg. Razlika med to in resnično težo sme znašati pri svežem kruhu največ 3%, pri starem pa največ 5%.

Proti pekovskim obratom, odnosno prodajalcem kruha, ki bi od določenega roka ne znižali cen kruha skladno določbam te odredbe, se bo postopalo po obstoječih zakonih. — Ban dr. Drago Marušič.

To odredbo je banska uprava v Ljubljani razposlala vsem policijskim upravam in orožniškim postajam v banovini.

Mariborska pekovska zadruga ima danes, ob 2. pop. v gostilni g. Emeršiča na Aleksandrovi cesti sestanek, na katerem se bo razpravljalo o znižanju cene kruhu in se ga bodo udeležili tudi člani mariborskega tržnega odseka.

Ljudska univerza v Mariboru.

Jutri, v petek, 9. januarja, bo predaval Parižan g. profesor Lavoix o temi — **Pariz — mesto srca in duhovitosti!** Sleherni, ki razume le malo francoščine, naj ne zamudi te izredne prilike, da sliši tega duhovitega Francoza poročati o intimnem francoskem družabnem življenju, o katerem smo večinoma popolnoma napačno informirani. — V ponedeljek, dne 12. januarja, bo predaval g. primarij dr. Benčan iz Maribora o ženskih boleznih in o možnostih, da se jim izognemo.

Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico

zboruje v četrtek, dne 15. januarja ob pol 9. uri na III. deški osn. šoli. Razen običajnih poročil in volitev v odseke je tudi predavanje tovariša J. Kutina o poslovanju dnevnega zavetišča, Da stori vsakdo svojo stanovsko dolžnost in se udeležimo polnoštevilno, želi predsednik.

Davčna uprava v Mariboru

opozarja vnovič vse javne korporacije, politične, cerkvene in šolske občine, društva, družbe (javne, trgovske, družbe in slične), zadruge itd., ki posedujejo kakoršnokoli nepremično premoženje (zemljišča ali stavbe), da v svrhu odmere in odplačevanja dopolnilne prenosne takse predložijo predpisane taksne prijave za novo taksno obdobje 1931-1935 sigurno naj pozneje do 15. januarja 1931, davčni upravi, ker se bodo sicer odmere izvršile uradnim potom s kaznijo vred v smislu določil odlokov V. in VIII. prip. 12. k tarifni postavki 12. taksnega zakona. —

Št. III v Slov. goricah.

Iz našega obmejnega kraja se malo bere v časopisih, toda ne počivamo, ampak deluje živahno več društev, ter tekmujejo med seboj, kdo bo pokazal več napredka na narodnem in kulturnem polju. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo, ki je bilo šele lanske leto ustanovljeno, si je nabavilo svojo motorno brizgalno. Kakor vsako mlado društvo, tako se mora tudi ono boriti v začetku s finančnimi težavami. Da si kolikor mogoče opomore, priredi dne 11. tm. v prostorih Katarine Muršec v Cirknici pri Št. Ilju svojo zimsko veselico. Ker je čisti dobiček namenjen v svrhu kritja nabavke motorne brizgalne, se prosi k obilni udeležbi. Vabljeni so tudi naši zavedni Mariborčani.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Od 1. do 7. januarja je bilo mariborskemu mestnemu fizikatu prijavljenih 5 primerov obolenosti na nalezljivih boleznih in sicer 4 davice in 1 primer šena, ki pa so bili vsi lažjega značaja.

Požar v Marli Brezju.

V sredo v zgodnjih jutranjih urah je izbruhnil požar pri posestniku Emilu Moderniču v Brezju pri Mariboru. Na kraj nesreče je prihitelo domače gasilno društvo, in društvo iz Doleš, ki sta prepredila, da ogenj ni zavzel tudi stanovanjskega poslopja. Gasilcem iz Zrkovc in Pobrežja, ki so isto tako kmalu prihiteli na kraj nesreče, ni bilo treba stopiti v akcijo. Močno kurjeni kotli pri svinjskih hlevih za »fureš« so osmodili bruna in tako je nastal požar. Posestnik trpi vso škodo, ker ni bil zavarovan.

Spet novorojenček v Dravi.

Pri dupleškem mostu so našli 5. t. m. v Dravi v rjav papir zavito truplo 5 do 6 mesecev starega novorojenčka, ki je bil očitno mrtvorojen in si silo odpravljen. To je tekoma kratkih dni že drugi novorojenček v Dravi. Oba sta bila zavita na enak način in v enak papir, zato oblasti sodijo, da sta bila oba spuščena v Dravo od osebe, ki se peča z odpravljanjem plodov.

Zopet tatvina kolesa.

Iz veže gostilne Vogrinc na Aleksandrovi cesti je bilo snoči krog 18. ure ukradeno kolo, vredno 1000 Din, posestnikemu sinu Štefanu Kocnanu.

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 8. januarja ob 20. uri: »Grof Luksenburški«. Ab. A. Kuponi.

Petek, 9. januarja. Zaprto.

Sobota, 10. januarja ob 20. uri: »Grof Luksenburški«. Ab. A. Kuponi.

Iz gledališča. V soboto, 10. t. m. se bo ponovila Leharjeva vesela in melodiozna opereta »Grof Luksenburški«, ki je letos radi dobrega podanja in uspele inscenacije še vselej privabila občinstvo. — »Duh zemlje« (Lulu) zanimiva in povsod z največjimi uspehi igrana moderna drama Franka Wedekinda se študira za najbližji čas. Za predpustne dni pa se pripravlja sijajna burka »Odgodena noč«, ki so jo igrali v Zagrebu in Beogradu večer za večerom pri razprodani hiši.

Koncert donskih kozakov

Sinoči smo videli zopet enkrat unijsko dvorano nabito polno. Toliko in tako navdušene publike sem videl svoj čas v večjih mestih še samo na nogometnih prireditvah. Drage volje prepuščam publiki, da se navdušuje za nogomet in donske kozake, vendar naj se mi dovolj, da izrečem svoje mnenje, ker zahteva to od mene umetnost, za katero živim in delam.

Toliko peska nam ni nametalo v oči še nobeno glasbeno združenje kakor sinočni moški zbor, pardon, saj to je mešan zbor, katerega sestavljajo moški. Ali je potrebno, da kvarim nam Jugoslovenom, ki stojimo v vokalni glasbi na zavidanju vredni višini, glasbeni okus tako zborovo združenje, ki bi nam s svojim izrednim glasovnim materialom podalo lahko pošten program moških zborov. To smo videli pri 6. (Ujeti kozaki) in 11. točki (Kanavka). Edino te dve pesmi sta bili podani v dostojni obliki moškega zbora. Vse ostalo je služilo efektu in glasbenemu akrobatizmu. Tako smo slišali: močne falzete, ki so posnemali ženski zbor; nizke base, ki so dosegali kontra »A«; slišali smo, kako so se izmenjavali glasovi v dosegu »pianissima«; in še mnogo enakih stvari smo slišali. Celoten večer je bil samo velika kopica nanizanih akustičnih efektov in nič drugega. Tudi glasovna postavitev v zboru je služila temu namenu. Naše neovodje je taka postavitev glasov dovedla že do tega, da jih skušajo tudi v tem pogledu posnemati, pozabljajo pa pri tem, da razpolaga moški zbor donskih kozakov s prevarljivimi glasovnimi sredstvi, ki z daleka ne služijo umetnosti. Dirigent razpolaga z velikim znanjem in zbor razpolaga z glasovno izklesanim materialom ter krusnimi solisti. Zbor uživa baže velik svetoven sloves.

Vse to smo razbrali iz uvodnega predavanja g. prof. Schweigerja in tudi sami smo se prepričali o zelo visoki tehnični stopnji zbora. Zbor zna izrabljati glasbeno mentaliteto širokih mas. Nič ne moremo za to, če se tudi »evropske« publike oprijemlje »amerikanski« okus, živimo pač v takšnem času. Tega se zbor donskih kozakov dobro zaveda, zato mi pač ne bo zameril, če mu na tem mestu odrekam vsako umetniško hotenje.

K. P.

Četrtek — petek

2 kabaretna večera v Veliki kavarni

Razpis nagrade.

Kakor smo včeraj javili, je bilo pri tvrdki »Elin« v Dvořakovi ulici 1 v noči od torka nasedo ukradenih 33.662 Din. Tvrdka je razpisala 20% no nagrado onemu, ki bi omogočil najdbo denarja.

Težko se je ponesrečil

pri smučanju na Piramidi 17letni gimnazijec Ciril Žebot, sin bivšega narodnega poslanca in podnačelnika mariborskega okrajnega cestnega odbora. Pri smučanju po strmem robu ga je vrglo na kamenite stopnice med vinogradi in si je pri padcu zlomil 4 rebra ter mu je počila tudi rebra. Prepeljali so ga v splošno bolnico in je njegov položaj zelo resen.

KINO

Grajski:

zadnjikrat RICHARD TAUBER
ZEMIJA SOJNICA.

100% nemška zvočna opereta.

Union:

Od danes do vključno nedelika

Veletim v naravnih barvah. 100% nemški govoreči in zvočni film.

KRALJ VAGABUNDOV
Mojsrsko delo po istoimenski operi.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri
Predprodala dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

V soboto, 10. in nedeljo 11. jan.:
Dvojni spored

Tihotapci in Zavedeni policisti.
Pustolovina ter detektivska humoreska.

Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru.

Cenjene dame častnega damskega komiteja ob priliki enajstega akademskega plesa v »Unionu« dne 5. januarja naprošamo, da se udeležijo zaključne seje v lovske sobi hotela »Orel« v soboto, dne 10. januarja, ob 5. popoldne. Odbor. —

»Vdova Rošinka« v Pragi.

Glasom poročil praških listov so včeraj 7. tm. v ljudskem gledališču Urania v Pragi pod protektoratom Češkoslovaško-jugoslovenske lige igrali Cvetka Golarja komedijo »Vdova Rošinka«. Češki listi so že vnaprej pisali o Golarju in njegovem pisateljskem delu prav laskavo. —

Od Sv. Martina na Pohorju.

Lepa planinska lega in zrak naše pohorske vasi vzbujajo zadnja leta zanimanje ne samo v poletnem času kadar se krepčajo mestni otroci v Počitniškem domu kraljice Marije pri naši vasi, ampak vzbudilo je v tej zimi tudi športne kroge. Po širnih njivah in travnikih je snega dovolj. Teren za smučanje je, kakor se izražajo, najbolj idealen na vsem Pohorju in smo radi tega imeli v tej zimi že obilo smučarskih gostov. Imamo tri gostilne, v katerih se dobi udobna prenočišča, za dobro hrano pa Kor nova mati kaj rada poskrbi. Med prazniki so imeli pri nas Sokoli smučarski tečaj ter jim je teren tako ugajal, da so sklenili prirediti letos v našem kraju še en tečaj. Tudi smo opazili večjo skupino otrok, ki se je prišla sankat in smučat na posestvo počitniškega doma. Baže so poskusili teren in zimske razmere radi otvoritve zimskih sezij v prihodnjih letih. Ker je zapadlo te dni 20 cm novega snega, večinoma pršič, je smuka idealna in pričakujemo zato nove zimske goste. Društvo za zdravstveno zaščito otrok iz Maribora, ki vzdržuje znano počitniško kolonijo pri naši vasi in je s svojo napravo prineslo že toliko koristi našim krajem in ljudem, se je spomnilo na zimo tudi revnih šmartinskih otrok s tem, da je obdarovalo 25 otrok z oblačili. Za to pozornost smo šmarčani društvenemu odboru posebno hvaležni.

Remšnik.

Mraz in snežni zameti so odeli našo severno mejo v molk in mir. Poedini hribovlazci, ki občudujejo planine v zimskem času, menijo, da spi Remšnik zimsko spanje. A motijo se. Čas hiti v pričakovanju od dogodka do dogodka. Veselo razpoloženi se pripravljamo na 18. januar. Pri mnogim znani in obče spoštovani hiši Hubreh-tovi bo ta dan otvorjena brezalkoholna gostilna, ki bo nudila vsem hribovlazcem sveže sadne sokove, mrzla in topla jedila i. dr. Podietje je idealno zamišljeno in ga je na naši severni meji naitonleje pozdraviti.

V počaščenje snovina

na pokojnega trgovca Feliksa Michelitscha sta darovala trgovec J. Sinič in lekarnar Sirak vsak po Din 200. namesto venca, reševalni postaji prostovoljnega gasilnega društva

Temelji češkega kmetijstva

KMETIJSKO-GOSPODARSKO ŠOLSTVO IN NJEGOVI USPEHI.

L. 1801 je knez Schwarzenberg na svojem veleposestvu v Krumlovu ustanovil prvo gospodarsko šolo. L. 1866 pa sta bila ustanovljena gospodarska zavoda v Taboru (češki) in Liebwerdu (nemški). Ta dva zavoda sta bila l. 1900 spreminjena v gospodarske akademije. L. 1906 sta bila praški tehniški priključena gospodarski in gozdarski oddelki. Na Slovaškem pa je obstajala gozdarska visoka šola v Banskí Štavnici in gospodarska akademija (madžarska) v Košicah. Po vojni je bila ukinjena gospodarska akademija v Taboru in premeščena kot tehnika v Brno, v Taboru pa je ostala srednja gospodarska šola. Gozdarsko visoko šolo v Banskí Štavnici so uničili boljševiki, ko so navallili na Slovaško. Sedaj je tam srednja gozdarska in rudarska šola. Madžarska gospodarska akademija v Košicah je bila po prevratu preurejena v slovaško srednjo gospodarsko šolo. Slovaki se bore za to, da bi se zopet preuredila v gospodarsko tehniko, ker nimajo nobene gospodarske visoke šole.

Gospodarske visoke šole v ČSR imajo po 8 semestrov. Na tehniki v Pragi je bilo lani vpisanih 5108 dijakov, med njimi 117 Jugoslovancev. Vlada je izvedla popolno reformo gospodarskega šolstva i v pedagoškem i v strokovnem pogledu. Danes se češkoslovaško gospodarsko šolstvo lahko meri z enakim šolstvom vseh drugih držav. Uspehi tega šolstva se pa tudi jasno kažejo v silnem razmahu gospodarskega napredka, ki ne obsega samo kmeta, ampak tudi gozdarja, vrtnarja, gospodarske industrije. Zlasti pa dosega velike uspehe gospodinjstvo šolstva. Saj ima ČSR najstarejšo gospodinjstvo šolo v Evropi, osnovano l. 1884 v Kromerizu. Vendar je gospodinjstvo — kakor sploh gospodarsko šolstvo — prišlo do pravega pomena šele po svetovni vojni.

Višje gospodarske šole (naše srednje) trajajo 4 leta. Ob prevratu jih je bilo 10, danes jih je 14. Ta tip šol je najbolj obiskovan. Značilno je, da ima Jugoslavija, po obsegu in po številu prebivalstva

skoro enako velika kakor ČSR, samo dve srednji kmetijski šoli.

V Pragi je **zadružna šola**, enoletna, za maturante srednjih šol. V Časlavi je **vrtnarsko-semenarska šola**, po vzorcu srednjih gospodarskih šol. **Dveletnih kmetijskih šol** je danes 31. Je to najstarejši tip nižjih gospodarskih šol. Najbolj priljubljen tip nižjih gospodarskih šol pa so **zimske gospodarske šole** (ob prevratu 75, danes 128).

Enoletne kmetijske šole so popolnoma nov tip, ki najbolje uspeva na Slovaškem. Danes jih je 8. **Gospodinjstvenih šol** je 52: dva pedagoška seminarja, 3 dveletne srednje, ena dveletna nižja, 31 enoletnih, 5 zimskih, 10 poletnih. Najboljše rezultate izkazujejo enoletne gospodinjstvene šole in se tudi od leta do leta množe. Od nižjih specialnih šol je treba omeniti še **ribarsko šolo** v Vodňanah, **travnisko** v Visokem Mytu in **mlekarsko-sirarsko** v Kromerizu.

Višje (po naše srednje) **gozdarske šole** s 4letnim poukom so štiri, **nižjih** je 5 in dve **drvarsko-žagarski**.

Vrtnarskih, sadlarskih, vinarskih šol je 11. Za specialno izobrazbo deklet je dveletna dekliška vrtnarska šola blizu Prage.

Narodno-gospodarski prosveti so posvečeni **nadaljevalne osnovne šole** (kakor pri nas kmetijsko-nadaljevalne).

L. 1918 jih je bilo 28 z 874 učenci, danes jih je 871 z 40.300 učenci. V državnem proračunu je za te šole določenih Din 4.200.000. V nobeni drugi državi ne kaže kmetijsko-gospodarska prosveta takšnega razmaha kakor v ČSR.

Najbolje je gospodarsko šolstvo urejeno na Moravskem. Tam pride na eno kmetijsko šolo 15.000 ljudi. Gospodinjstvo šolstvo pa je najboljše v Šleziji (na eno gospodinjstvo šolo 37.000 ljudi).

Obisk na vseh šolah je izredno dober, izvzemši najrevnejše pokrajine. Vlada močno podpira delovanje učiteljev teh šol za napredek gospodarske prosvete tudi izven šole. Tako postaja gospodarska prosveta znanstveni temelj današnjega gospodarskega napredka ČSR.

Zrtve nesreč v Varšavi

VARŠAVA, 7. januarja. Včeraj je bila objavljena statistika o nesrečah, ki so se izvršile v mestu v preteklem letu. Številke nudijo žalostno in temno sliko poljskega glavnega mesta. Avtomobili so po vozili do smrti 50 oseb, 912 pa je bilo ranjenih. Tramvaji so usmrtili 29, ranili pa 248 oseb. Pri železniških nesrečah je izgubilo življenje 26, ranjenih je bilo 71 oseb. Samomorilnih poizkusov je bilo 1365, od teh je podleglo 368 oseb. Pri kopanju je utonilo 42 oseb, 72 oseb pa je postalo žrtev raznih težkih zločinov.

Anekdote o umetnikih

Slavni Emile Zola je bil mnogokrat v takih denarnih težavah, da niti svoje borne sobice, ki jo je imel v najemu v pariškem umetniškem delu mesta, Quartier Latinu, ni mogel plačati.

Nekega dne je zopet prišla gospodinja in ga terjala za najemnino. »Ne morem več zapisovati«, je dejala, »preveč se je nabralo«.

Mirno in suho je odvrnil Zola: »Madame, ali boste pač mogli vse to obdržati v glavi?«

Balzac se je nekoč v noči prebudil, zaslislavši šum v svoji sobi. Toda obležal je tiho in videl, kako si neki vlomilec da opravka pri njegovi pisalni mizi. Nažgal je svečo in se pričel na ves glas krohotati.

Neznanec je osupnil.

»Čudite se, kaj ne«, ga je nagovoril Balzac, »da se tako smejem, vendar se moram, ker je preveč komično: vi iščete pri meni v temi denar, dočim se jaz že zela leta na vse načine trudim, da bi ob najlepšem solnčnem dnevu kaj našel.«

Brez vsake besede je vlomilec izginil.

Dva pisatelja sta šla osebno k nekemu bankirju in sta ga prosila za posojilo.

»Dal bom,« je izjavil bankir, »toda vršiti morata produktivno delo. Ako želi-

ta, vama takšno delo dobavim. Zakaj vedno morata misliti na to: samo kdor je delal, je živel.«

Tedaj se je eden izmed pisateljev okrenil in dejal tovarišu: »Pojdiva, jaz ne morem gledati mrljica.«

Čuvajte se žen! — kot zadnje besede pod giljotino

Zelo slabe izkušnje z ženskami je moral vsekakor imeti neki zločinec iz Rouena v Franciji, ki je nedavno umrl pod giljotino. Ko so ga pripeljali do giljotine in ko ga je predsednik sodišča izročil krvniku, je zaklical zločinec navzočim: »Ljudje božji, čuvajte se žen! Žena me je pripravila do tega, da sem izvršil umor in da sedaj izgubim glavo. Bežite pred njo kakor vrag pred križem!« Duhovnik, ki ga je spremljal, mu je prigovarjal, naj bi preklical svoje besede, da ne bo s kletvo na ustnicah zapustil sveta. Toda obsojenec je, ves rdeč od jeze, ponovil svoje besede in proklel ves ženski rod. Njegov glas je utihnil šele, ko je pala krvniška sekira na njegovo glavo.

Tujski promet na Dunaju.

Na Dunaju je bilo preteklo leto skupno 656.576 tujcev, za 30.000 več kakor prejšnje leto. Med tujci je bilo 444.807 inozemcev, od njimi: 37976 Amerikancev, 11 Angležev, 32.288 Poljakov, 99 Nemcev, 94.105 Čehoslovakov, 20.920 Jugoslovancev in 11.866 Italijanov.

Slovanski inštituti v Ženevi.

Češkoslovaško ministrstvo prosvete, ki je postalo član »Bureaua international d'Edmation« v Ženevi, bo ustanovilo tam slovanski inštitut, ki ga doslej tam ni bilo. Ker je tamošnja univerza zelo močno obiskana, bo imel zavod velik pomen.

„Balkana Konkordo“

je naslov mesečne revije balkanskih esperantistov, ki je začela izhajati dne 1. januarja v Sofiji. Esperanto je ideja miru in sporazuma, vseh narodov s pomočjo skupnega mednarodnega jezika. Ta velika in vzvišena ideja pa bo imela tem večji uspeh, čim realnejša in trdnjša bo njena podlaga. Če hočemo doseči svetovni mir, spoznavajmo in ljubimo najprej in predvsem tiste narode, ki so nam najbližji in žive v istih razmerah kakor mi. To pa so balkanski narodi: Jugoslovani, Bolgari, Rumuni, Grki, Albanci in evropski Turki. Sad tega spoznavanja je, kakor povdarja uvodni članek »Nia tasko« (»Naš namen«) novi esperantski list, ki je skupno glasilo vseh balkanskih narodov. Mi balkanski esperantisti hočemo biti toraj glasniki in pionirji balkanske vzajemnosti. Ta volja se izraža tudi v bogati vsebini prve številke. Omenim le najvažnejše članke. Prvi članek (za uvodnim) poroča o prvi balkanski konferenci, ki se je vršila od 5. do 11. okt. 1936 v Atenah med številnimi zastopniki vseh narodov na Balkanu. Posebno zanimive so izjave našega zunanjega ministra dr. V. Mrinkovića. Poseben oddelek je posvečen umetnosti in književnosti. Tu se nahajajo življenjepisi in prevodi odlomkov najznamenitejšega albanskega književnika Naim-a Fašeri-ja (1846—1900), bolgarskega pisatelja in slikarja Nikolaja Rajnova (r. 1889) ter jugoslovanskih pesnikov in pisateljev Milorada Mitrovića in Frana Mažuranića. Zelo zanimiva je zgodovinska razprava G. Gunčeva (asistenta vseučilišča v Sofiji) »Ime balkanskega polotoka«. Gospodarskim vprašanjem — posebno v Bolgariji — je posvečeno več krajših člankov. At. Atanasov poroča o pouku esperantskega jezika v bolgarskih šolah. Slednjič vsebuje številka kroniko esperantskega gibanja, književna (esp.) poročila, seznam esperantskih organizacij na Balkanu itd. List krasi slike pisateljev Fašeri-ja in Rajnova, dve reprodukciji bolgarskega slikarja Ilije Petrova in posnetek zemljevide balkanskega polotoka, ki ga je napravil leta 1624 Abraham Ortelius. Papir in tisk sta brezhibna. »Balkana Konkordo« je potreben za vsakega, ki se zanima za balkanske razmere in želi sporazum med balkanskimi narodi, v prvi vrsti seve za naše esperantiste. Letna naročnina znaša 40 Din. Naročila sprejme Dim. Simeonov, Sofija str. 6. Septemvri 3, oziroma Esperantsko društvo v Mariboru.

Dr. V. T.

Bolonjski golobi

Bologna ima, kakor Benetke, več tisoč golobov, ki gnezdiijo običajno na glavnem trgu, znamenitem po srednje veških poslopjih. Ljudje se pritožujejo, da golobi uničujejo zunanost lepe arhitekture teh palač in so zato zaprosili župana, da naj napravi konec golobji nadlogi. In res je župan za enkrat prepovedal krmljenje golobov. Proti njegovemu ukrepu pa je sedaj protestiralo društvo za varstvo živali, ki je izjavilo, da nikakor ne more dopustiti, da bi golobi umirali za lakoto. Spor radi golobov še vedno ni končan.

Najdenček na grmadi

V češkoslovaški vasi Gottschaling je bil za božične praznike izvršen ostuden zločin, ki je bil šele sedaj odkrit. Štirje drvarji so našli zavoj, v katerem je bil zavrt novorojenček. Poleg otroka je bilo pismo, v njem pa 4.000 čeških kron. V pismu je bil najditelj naprošen, da naj vzgoji otroka, za kar bo dobival mesečno večjo vsoto denarja. Za prvo pomoč naj si vzame priloženih 4.000 K. Po kratkem posvetovanju pa so drvarji sklenili, da se iznebe otročiča, ki je močno jokalo. Zažgali so ogenj in položili zavoj z otrokom na grmado. Otrok je zgorel med strašnimi bolečinami, brezsrčneži pa so si potem razdelili 4.000 K. Zločin pa bi ostal gotovo neodkrit, da se ni eden od udeležencev v pijanosti izdal. Orožniki so nato aretirali vse štiri drvarje, ki so po kratkem obotavljanju svoj zverinski zločin tudi priznali in jih čaka sedaj zaslišena kazen.

Sport

Smuška tekma na daljavo za prvenstvo Dravske banovine.

Razpis smuške tekme na daljavo za prvenstvo »Dravske banovine« in »Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza«, dne 18. januarja na Pohorju pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. doktorja Drago Marušiča in častnim odborom, ki ga tvorijo gg. okrožni inspektor dr. Franjo Schaubach, komandant mesta Maribora brigadni general Dragomir Pavlovič; župan mesta Maribora dr. Alojzij Juvan; zastopnik tujsko-prom. zveze, načelnik SPD Maribor dr. D. Senjor in predsednik JZSS dr. Ivo Pirc. Proga za seniorje: Klopni vrh—Ribnica, 30 km, start ob 8. uri. Proga za juniorje: Pisanik nad Ribnico—Ribnica, 8 km, start ob 9. uri. Proga za dame: Ribnica, start in cilj 5 km, start ob 9. uri. Tekmujejo lahko samo pri JZSS verificirani člani z verificacijsko legitimacijo, ki jih izdaja podsavez ali savez. Prijave za tekmo se pošiljajo pismeno s tekmovalno prijavnico in prijavnino vred preko svojega društva na naslov »Mariborski zimsko-sportni podsavez«, Maribor, Tattenbachova ulica 19, I. nadst., ali pa osebno na naslov trgovine »Sport-Roglič«, Maribor, Grajski trg. Prijavnina do vključno 15. januarja na zgoraj označeni naslov znaša Din 10.—kasnejše prijave proti dvojni prijavnini na mestu starta. Dohod na Klopni vrh iz postaje Fala, v Ribnici iz postaje Brezno-Ribnica. Odhod vlakov iz Maribora: 5.40, 13.18, 17.00 in 18.40. Prenočišča na Klopni vrhu in v Ribnici ter pri Pisaniku rezervirana 17. in 18. januarja samo za tekmovalce in funkcionarje. Garderoba za seniorje: najnujnejšo opremo vzamejo tekmovalci na Klopni vrh, od koder se te prepelje po startu na postajo Fala in po vrne imejtelju pri povratku v Maribor. Ostalo opremo oddajo tekmovalci v vreči z imenom na postaji Fala funkcionarja podsaveza. Ta oprema se izroči na cilj. Autobusni prevoz od postaje Brezno-Ribnica in iz Maribora do Ribnice. Prijave na »Sport-Roglič«. Povratek vseh udeležencev iz postaje Brezno-Ribnica s posebnim vlakom ob 17.25, prihod v Maribor ob 18.30. V Mariboru povorka z godbo do Grajske kleti, kjer je razglasitev rezultatov in razdelitev daril. — Darila: Seniorji: 1. darilo: srebrni pokal Dravske banovine; 2. darilo: kolajna MZSP; 3. darilo: znak MZSP. — Juniorji: 1. darilo: srebrni pokal »Zveze za tujski promet« v Mariboru; 2. darilo: kolajna MZSP; 3. darilo: znak MZSP. — Dame: 1. darilo: zlata lovorjeva vejica »Zveze za tujski promet« v Mariboru; 2. darilo: kolajna MZSP; 3. darilo: znak MZSP. — Prvakom-članom MZSP pokloni podsavez še posebno častno darilo.

Mariborski smučarski klub

priredi od 25. do 31. t. m. na Peci na Uletovi koči (1640) tečaj za alpsko tehniko v smučanju pod vodstvom gg. inž. R. Koudelke in V. Forstneriča, katera sta absolvirala Bilgerjev alpski tečaj za smuške učitelje. Namen tega tečaja je izvežbati smučarje v alpski vožnji, v smuški telovadbi in v orientaciji v alpskem terenu. Prijavljajo se lahko izvežbani, kakor tudi manj izvežbani smučarji. Vsak udeleženec naj ima popolno turistično opremo, specialko Peci in po možnosti Bezar-d-kompas. Za hrano in prenočišče je dovoljno preskrbljeno, vendar je število udeležencev omejeno ter se priporoča vsakomur, naj se prijavi najkasneje do 20. t. m. na naslov: Fr. Vetrlih, trg. Stojec, Maribor, Jurčičeva ul. 8. Prijavnina za člane je Din 10.—, za nečlane Din 40.—. Dnevna oskrba s prenočitveno in kurjavo za vsakega udeleženca Din 40.—

Mariborski zimsko-sportni podsavez Maribor.

Dne 25. t. m. se bo vršila v Mežici skakalna tekma za prvenstvo MZSP v izvedbi SPD Mežica.

Seja podsaveznega upravnega odbora v četrtek, dne 8. in 15. t. m. Prijave za udeležbo pri tekmi v Bohinju na podsavez. — Tajnik MZSP.

Sokolstvo

Redna odborova seja

Sokola Maribor-matica nočijo ob 20. uri v društveni sobi. — Starosta

M. Zevacovi

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

37

Okrog na straži možje, oboroženi z noži, oblečeni fantastično v umazane cunje; nedaleč od tod — čudovišča obraza vojvode Egiptovskega in cesarja Galilejskega; nad tem vsem mrzla noč in težko molčanje, ki trepeče v njem desetisoč dihaajočih prsi.

Stara ciganka se je bila postavila pred tron kralja Tunskega.

Začela je govoriti.

In njen presunljiv glas, napet od besne energije, je zadonel, sekanje besede s silovito težnjo, da prepriča poslušalce:

»Poslušajte me vsi! Povedati vam hočem to, kar je zapisano v mojem srcu in gotovo tudi v vašem. Govorili so vam ne kakor možem, marveč kakor babnicam, vrednim, da jih prodajo na trgu. Trpeli ste to Vi strahopetci!«

Ciganka je molčala nekaj časa.

Burno dihanje se je oglasilo liki sunek vetra nad to množico, poslušajočo v globoki pozornosti.

Bilo je kakor na morju, kadar se naguba mahoma lice gladine, v znak, da se bliža nevihta izza globokega obzorja.

Ciganka je stala ravno kakor smreka; sivi lasje so ji vihrali v vetru, roke so se ji dvigale v preklinjajoči gesti. Rdeči ognji so obsevali njeno suho postavo, in tako je stala pred zbranimi rokovančiči, temi nočnimi bojovníki, liki strašni angel bitke nad pripravljeno armado.

In zborovalci so ob njenem nagovoru mahoma pozabili na modre nasvete kralja Tunskega.

Psovke, ki jih je kričal nje ostri glas, so dražile raskavo kožo rokovančičev kakor sladko božanje.

Ona pa je povzela:

»Niti enega ni tu, ki mu ne bi pokalo srce sramu in srca ob misli, da se je oglasil naš brat in zaman prosil pomoči. In za koga je prosil? Za najboljšega, za najhrabřejšega! Možje, poslušajte me! Moj sin Lantné vam je dejal, da preti mojemu sinu Manfredu huda nevarnost. Ako ne poslušate tega glasu, ga bodo poslušale vaše ženske, in potem pojdem v Luvér jaz na čelu večjih bab! To so moje besede.«

In učinek teh besed je bil čudovit. Pretnia Cigankina, da vdere v Luvér na čelu vlačug Dvora Čudežev, je izvala tako navdušeno odobravanje, da so trepetali še v oddaljenih ulicah prebivalci dobro zaklenjenih hiš, poslušajoči ta zamolkli, ogromni hrup, ki se je razlegal kdoveodkod.

»V Luvér! V Luvér!«

»V boj!«

»Po njih! Bij! Kolji! Grabl!«

Kralj Tunski, berač Trikot, pa je vstal in mahnil z roko.

In tisti hip je zavladal molk nad Dvorom Čudežev. Kralj Tunski je vprašal:

»Torej pojedete v Luvér?«

Odgovoril mu je donebesen krik:

»Tako je! V Luvér pojedemo!...«

Čim je dosegla, kar je hotela, je skočila Ciganka s soda, ki ji je služil za podstavek in govorniški oder obenem; stopila je naglo k Lantnéju in ga prišla za roko:

»Vidiš? Brez mene bi ne bil dosegel ničesar...«

»To je res mati Ciganka.«

»Zapomni si,« je povzela s čudnim glasom: »meni se imaš zahvaliti, da napadeš Luvér in dvigneš bogokletno roko nad sveto oblast francoskega kralja...«

Lantnéja je izpreletelo.

In zdajci je dodala starka:

»Morda se srečaš z velikim profosom...«

»Morda!«

»Meni se boš imel zahvaliti!...«

Lantné je odšel. Starka je zrla nekaj časa za njim; grozna radost se ji je iskrla v očeh.

Pomudili smo se pri tem dogodku, prvič, da pokažemo bralcu zanimivo in redko sliko rokovančičkega zborovanja, in drugič, da pribijemo jasno in nedvojbeno, da je šla Ciganka edina zasluga za oboje: za napad rokovančičev na Luvér in zato, da je Lantné ranil velikega profosa.

Manfred in Lantné.

Čas je zdaj, da zadostimo upravičeni radovednosti svojih bralcev in poskusimo odgrniti pajčolan s preteklosti mladih mož, ki ju poznamo pod imeni Manfred in Lantné.

Bilo je nekega dne pred mnogimi leti; v Pariz je dospela četa ciganov, ki so jo tvorili oče, mati, velik dvajsetleten fant in majhen deček.

Ti ljudje so prihajali iz Italije.

Prekoračili so bili že gore ter prehodili Francijo v dveh letih, potikaje se semtertja obračaje se zdaj na levo, zdaj na desno, kakor da bi imeli namen, ne pustiti za sabo sledi, ki bi jo bilo lahko odkriti.

Dospeli v Pariz, so krenili cigani seveda v Dvor Čudežev.

Vsak prosjak, vsak postopač, glumač in pocestni godec, izkratka vsi, ki so izvrševali na javnem mestu katero izmed obrti, ki jih je takrat kar mrgolelo, so jim dajali znamenja in jim kazali pot.

Na Dvoru Čudežev so se nastanili v umazanem brlogu. Kljub temu pa so bili jako bogati, kakor je pripovedovalo več sosedov.

Zgodilo se je povsotoma, da je kdo zasačil ciganko, ko je štela zlatnike.

In večkrat so jo videli menjati zlat denar, kovan s podobo papeža Aleksandra Bordžije.

Sicer pa je začela vsa rodbina takoj delati, ne da bi trčila čas.

Oče je hodil po pariških ulicah, prodajaje majhne vrbove košarice, ki jih je izdeloval sam z dovršeno spretnostjo in fino umetnostjo.

Mati je prorokovala srečo.

Sin je »delal« ponoči, opravljaje dobičkanosni in zlahtni posel uzmoviča.

Mali deček pa je ostajal doma, pri starki, ki so jo klicali s kratkim imenom Ciganka.

Po vsem videzu ni bil iste rodbine, niti istega plemena, kakor ti nomadije. Njegove poteze so bile fine, njegova koža bela, dasi jo je bilo nekoliko opalilo solnce na dolgih potovanjih križem sveta. V njegovem brihtnem obrazku, milih in vročih očeh in v njegovi oblasti, dasi otroški govorici, je bilo nekaj ljubkega, nežnega in živahnega, tako, da ga je začel takoj oboževati ves Dvor Čudežev.

Ciganka je previdno molčala, kadar so jo izpraševali o tem otroku. Le tupatam je odgovorila, da je dobila otroka od neke rodbine na Laškem, ki je bila preveč bedna, da bi mogla vzgojiti malega, pa ga je prodala prvi ciganski četi, ki je prišla mimo.

Ta izjava je več kot zadoščala brezskrbnim prebivalcem Dvora Čudežev, in preteklost Manfredova je ostala temna.

Omeniti pa je vredno, da je prišla nekoč na francoski dvor imenitna dama, ki se je imenovala vojvodinja Ferarska in je bila baje pravcata hči Aleksandra Bordžije.

Ta dama je ostala v Parizu osem dni, nato pa se je vrnila v Italijo.

Dognano je, da je Ciganka posetila vojvodinjo Ferarsko, ko je zvedela nekje za njen prihod. Imeli sta precej dolgo pomenkovanje. Sicer pa ta dogodek ni rodil ob času, ko se je zgodil, nikakih vidnih posledic.

Vzganjan na Dvoru Čudežev, občudovan od rokovančičev, božan, negovan in poljubljan od njihovih babnic, je rasel mali Manfred v sili, prikupljivosti in lepoti.

Zdajci pa je skalil nenaden dogodek razmeroma pokojno življenje ciganske rodbine.

Aretirali so ciganskega sina.

Ciganka je ljubila tega sina s slepo strastjo.

Materinska ljubezen je bila v njeni duši močnejša od vseh drugih čustev.

Drage volje bi bila umrla, samo da prihrani otroku le najmanjše zlo. Do moža, ki je delila z njim življenje, ni čutila bogve kako vroče ljubezni, mali Manfred pa ji je bil naravnost deveta briga.

Toda oboževala je svojega sina: vse njeno življenje je bilo v tem oboževanju.

Vzroki, zakaj so aretirali cigana, nam niso znani; verjetno je, da so ga zalotili, ko je ravno hotel oropati kakega meščana na uličnem ovinku. Gotovo pa je, da so ga obsodili na vešala.

(Nadaljevanje prih.)

Gramofone, živalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravljajo najboljša specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. Nasproti Narodnega doma. 602

BRIKETI, Mejšček, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Hišo z gostilniškimi prostori in celokupnim inventarjem oddam v najem. Ponudbe na upravo Večernika pod »Hišo«. 61

Vino ceneje. V gostilni »Split«, Vetrinjska ul. 2, točim prvovrstno dalmatinsko vino po Din 10.— za liter. 65

Namizni štedilnik (Tischherd) ceneno na prodaj pri Ku-merc. ključavničarstvo, Taborska ulica 10. 64

Iščem stanovanje, sobo in kuhinjo, do 15. januarja proti nagradi Din 200.—. Naslov v upravi. 60

Opremljeno sobo s prostim vhom oddam takoj dvema osebam, najraje zakonskemu paru. Prečna ul. 4. 67

Premog Peklenica brez smradu in kamenja, malo pepela. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499.

V mojem od-delku ostan-kovprodam

snežne čevlje
za dame znamke 'Wimpasing' par **72 Din**
Franc Kormann, Maribor
Gosposka ul. 3

Zahtevajte povsod „Večernik“!

Naznanjam, da sem prevzel

gostilno in dalmatinsko klet

v Mesarski in Vojašniški ulici št. 4. Točila se bodo najboljše dalmatinske vina od dobro znane firme Kapetanović iz Šibenika. Tu se bodo dobila tudi razna mrzla in topla jedila in dnevno sveže morske ribe. Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča bivši večletni natakari pri »Stari pošti«, prav dobro znani

25 **Tone Gregoretič.**

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega so-čutja ob smrti mojega nepozabnega so-proga, gospoda

Jožefa Sorka

izrekam tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujem preč. duhovščini magdalenske župnije, gospodu Brandtnerju, kakor tudi vsem občinskim nastavljenecem, gosp. učiteljicam in gosp. učiteljem, pevskega društva »Frohsinn«, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem onim mnogoštevilni, ki so ga spre-mili na njegovi zadnji poti.

63 **Katarina Sorko.**

»JUTRO« svojim naročnikom in čitateljem!

Da omogoči „Jutro“ svojim brija'ellem nakup krasnih sloven-skih knjig tudi v Mariboru, se dobe v „Jutru“ razpisane zbirke v

Hitite, da ne zamudite ugodne prilike! **podružnici Tiskovne zadruge**
Zbirke se dobe samo do 10. februarja 1931. **v Mariboru, Aleksandrova cesta 13**

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.